

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»
РІВНЕНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор інституту
_____ Т.О.Макух
« ____ » _____ 20__ р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.2. Соціальна педагогіка

освітня програма: «Соціальна робота»

освітнього рівня бакалавр

галузь знань: 23 Соціальна робота

спеціальності: 231 Соціальна робота

Обсяг, кредитів: 150/5

Форма підсумкового контролю: залік

Рівне -2023

Інформація про викладача	
Кафедра	Психології, соціальної роботи та гуманітарних дисциплін
Прізвище, ім'я та по батькові викладача, науковий ступінь і вчене звання, посада	Вронська Вікторія Миколаївна, ст. викладач кафедри психології, соціальної роботи та гуманітарних дисциплін
Профайл викладача	
Контактна інформація викладача (-ів)	Телефон викладача: 0503783235 Електронна пошта: viktorija.m.vronska@gmail.com Кабінет: 104 (вул. Котляревського, 1)
Сторінка курсу в Moodle	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=11664
Консультації	Періодично згідно графіку консультацій протягом вивчення курсу навчальної дисципліни

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 5	Галузь знань 23 Соціальна робота	Вид дисципліни обов'язкова компонента	
	Спеціальність 231 Соціальна робота	Цикл підготовки загальний	
Модулів – 1	Спеціалізація	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		I-й	I-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u>	Семестр	
Загальний обсяг годин – 150		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3/2 самостійної роботи студента – 3/4	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	30год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30год.	год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		90 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид семестрового контролю: екзамен	

ПОСТРЕКВІЗИТИ:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні психологічні теорії клінічної психології та перспективні напрямки її розвитку;
- методи діагностики психічних процесів;
- методи визначення перебігу пізнавальних процесів на різних вікових етапах розвитку особистості;
- форми здійснення психологічного супроводу неповносправної особи;
- особливості застосування психологічних знань загальної та клінічної психології;
- поняття про соціально-психологічний клімат у медичному колективі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

- використовувати методи діагностики розвитку психічних процесів розвитку на різних вікових етапах розвитку особистості;
- аналізувати психологічні особливості особистості;
- проводити аналіз психологічного клімату у медичному колективі;
- складати програму психологічного обстеження пацієнта (обґрунтування вибору методу і методик);
- робити опис психодіагностичного інструментарію з проблеми діагностики психічних процесів;
- складати протоколи збору первинної інформації;
- аналізувати результати діагностичних досліджень (психологічні висновки і практичні рекомендації).

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- полягає у формуванні в студентів розуміння сутності, змісту, функцій та завдань соціальної політики, уявлень про основні напрями та механізми соціального забезпечення й підтримки різних категорій населення в Україні, а також у спонуканні студентів до осмислення своєї майбутньої професійної діяльності.

ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- ознайомити зі змістом та структурою соціального забезпечення;
- проаналізувати ситуацію щодо визначення сутності та змісту поняття «соціальне забезпечення» у сучасному науковому дискурсі;
- сформулювати уявлення про структуру соціального забезпечення та умови його здійснення в Україні і за кордоном, розкрити форми та методи соціального забезпечення;
- показати як працює система соціального обслуговування і соціальних служб України;
- ознайомити із емпіричним досвідом України та іноземних країн та

існуючими підходами (інструментарієм) щодо соціального забезпечення;

- показати глибинний зв'язок соціального забезпечення з повсякденним життєвим світом людини та домінуючими ціннісними орієнтирами;
- довести, що результативність соціального забезпечення визначається ступенем його вкоріненості у соціальну систему;
- виробити у студентів базові аналітичні та інструментальні компетентностей в сфері соціального забезпечення.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.;

ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.; ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 12. Здатність працювати в команді.

ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

СК1.Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави;

СК13.Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності;

СК14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

ПРН 2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення;

ПРН 7. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення;

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;

ПРН 14. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення;

ПРН 18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1 Соціальна педагогіка як наука															
Змістовий модуль 1.															
Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки	4	2					2	4						4	АР: СР: ІР:
Тема 2. Парадигми та теорії соціальної педагогіки	4	2	2				-	4						4	АР: СР:
Тема 3. Тезаурус соціальної педагогіки Методи дослідження в клінічній психології	4	2					2	4			2			2	АР: СР:
Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності	4	2					2	4	2					2	АР: СР:

Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності	4	2					2	4					4	AP: CP:
Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності	4	2					2	4					4	AP: CP:
Тема 7. Сім'я як мікросередовище соціалізації особистості	6	2	2				2	6					6	AP: CP:
Тема 8. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей	4	2					2	4	2				2	AP: CP:
Тема 9. Соціально-психологічний портрет особистості з особливостями психофізичного розвитку	6	2	2				2	6					6	AP: CP:
Тема 10. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з особливостями психофізичного розвитку	4	2					2	4					4	AP: CP:
Тема 11. Сутність девіантної поведінки	4	2					2	4					4	
Тема 12. Характеристика різних видів девіантної поведінки	6	2					4	6					6	

неповно літ- ніх															
Модульний контроль															
Разом за змістовим модулем 1	56	20			10		26	56	4		2			50	
Змістовий модуль 2. Соціально-педагогічна робота в територіальній громаді															
Тема 13. Територіаль- на громада як соціалізую- чий простір особистості	2		2						2	2				2	AP: CP:
Тема 14. Соціально- педагогічна робота в загально ос- вітніх зкладах та соціальних службах територіальн ої громади	4	2					2	4						4	AP: CP:
Тема 15. Соціально- педагогічна діяльність закладів соціального обслуговуван ня	4	2	2				4	4		2				2	AP: CP:
Модульний контроль															
Разом за змістовим модулем 2		10			6										
Усього годин	52	32			20										
ІНДЗ				-	-		-				-	-	-		ІНДЗ:
Усього годин															

Примітки. 1. Слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення. 2. AP – аудиторна робота, CP – самостійна робота, ІНДЗ – індивідуальне завдання. 3. Можуть застосовуватися такі форми і методи контролю знань, як опитування, письмове завдання для самостійного опрацювання, реферат, співбесіда, огляд додаткової літератури, підготовка та проведення презентації, складання кросворду за основними термінами теми, контрольна робота, письмове тестування, експрес-тестування, комп’ютерне тестування тощо, а також наведені в розділі II таблиці пункту 11.1.

Зміст курсу:
ТЕМИ ЛЕКЦІЙ
Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Обсяг годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	4
2.	Тема 2. Парадигми та теорії соціальної педагогіки.	4
3.	Тема 3. Тезаурус соціальної педагогіки.	4
4.	Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	4
5.	Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	4
6.	Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.	2
7.	Тема 7. Сім'я як мікросередовище соціалізації особистості.	6
8.	Тема 8. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.	4
9.	Тема 9. Соціально-психологічний портрет особистості з особливостями психофізичного розвитку.	6
10.	Тема 10. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з особливостями психофізичного розвитку.	4
11.	Тема 11. Сутність девіантної поведінки.	4
12.	Тема 12. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх	6
13.	Тема 13. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості	2
14.	Тема 14. Соціально-педагогічна робота в загальноосвітніх закладах та соціальних службах територіальної громади	4
15.	Тема 15. Соціально-педагогічна діяльність закладів соціального обслуговування	4
	Всього	62

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Обсяг годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	1
2.	Тема 2. Парадигми та теорії соціальної педагогіки.	
3.	Тема 3. Тезаурус соціальної педагогіки.	1
4.	Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	1
5.	Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	1
6.	Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.	
7.	Тема 7. Сім'я як мікросередовище соціалізації особистості.	2

8.	Тема 8. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.	2
9.	Тема 9. Соціально-психологічний портрет особистості з особливостями психофізичного розвитку.	1
10.	Тема 10. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з особливостями психофізичного розвитку.	1
11.	Тема 11. Сутність девіантної поведінки.	1
12.	Тема 12. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.	1
13.	Тема 13. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості	1
14.	Тема 14. Соціально-педагогічна робота в загальноосвітніх закладах та соціальних службах територіальної громади	1
15.	Тема 15. Соціально-педагогічна діяльність закладів соціального обслуговування	
	Всього	14

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Денна форма навчання

№ з/п		Обсяг годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	4
2.	Тема 2. Парадигми та теорії соціальної педагогіки.	4
3.	Тема 3. Тезаурис соціальної педагогіки.	4
4.	Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	4
	Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	
6.	Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.	2
7.	Тема 7. Сім'я як мікросередовище соціалізації особистості.	6
	Тема 8. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.	
	Тема 9. Соціально-психологічний портрет особистості з особливостями психофізичного розвитку.	
	Тема 10. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з особливостями психофізичного розвитку.	
11.	Тема 11. Сутність девіантної поведінки.	4
	Тема 12. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.	
	Тема 13. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості	
	Тема 14. Соціально-педагогічна робота в загальноосвітніх закладах та соціальних службах територіальної громади	
	Тема 15. Соціально-педагогічна діяльність закладів соціального обслуговування	
	Всього	62

Заочна форма навчання

№ з/п		Обсяг годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	1
2.	Тема 2. Парадигми та теорії соціальної педагогіки.	
3.	Тема 3. Тезаурус соціальної педагогіки.	1
4.	Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	1
5.	Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	
6.	Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.	2
7.	Тема 7. Сім'я як мікросередовище соціалізації особистості.	2
8.	Тема 8. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.	
9.	Тема 9. Соціально-психологічний портрет особистості з особливостями психофізичного розвитку.	
10.	Тема 10. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з особливостями психофізичного розвитку.	
11.	Тема 11. Сутність девіантної поведінки.	1
12.	Тема 12. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.	
13.	Тема 13. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості	
14.	Тема 14. Соціально-педагогічна робота в загальноосвітніх закладах та соціальних службах територіальної громади	
15.	Тема 15. Соціально-педагогічна діяльність закладів соціального обслуговування	
	Всього	18

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Обсяг годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	8
2.	Тема 2. Парадигми та теорії соціальної педагогіки.	8
3.	Тема 3. Тезаурус соціальної педагогіки.	10
4.	Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	10
5.	Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	10
6.	Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.	10
7.	Тема 7. Сім'я як мікросередовище соціалізації особистості.	15
8.	Тема 8. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.	15
9.	Тема 9. Соціально-психологічний портрет особистості з особливостями психофізичного розвитку.	15

10.	Тема 10. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з особливостями психофізичного розвитку.	15
11.	1. Сутність девіантної поведінки.	15
12.	Тема 12. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.	15
13.	Тема 13. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості	10
14.	Тема 14. Соціально-педагогічна робота в загальноосвітніх закладах та соціальних службах територіальної громади	10
15.	Тема 15. Соціально-педагогічна діяльність закладів соціального обслуговування	10
	Всього	176

Заочна форма навчання

№ з/п		Обсяг годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	14
2.	Тема 2. Парадигми та теорії соціальної педагогіки.	16
3.	Тема 3. Тезаурис соціальної педагогіки.	16
4.	Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	16
5.	Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	
6.	Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.	12
7.	Тема 7. Сім'я як мікросередовище соціалізації особистості.	23
8.	Тема 8. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.	
9.	Тема 9. Соціально-психологічний портрет особистості з особливостями психофізичного розвитку.	
10.	Тема 10. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з особливостями психофізичного розвитку.	
11.	Тема 11. Сутність девіантної поведінки.	22
12.	Тема 12. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.	
13.	Тема 13. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості	
14.	Тема 14. Соціально-педагогічна робота в загальноосвітніх закладах та соціальних службах територіальної громади.	
15.	Тема 15. Соціально-педагогічна діяльність закладів соціального обслуговування	
	Всього	150

2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду									
Разом	-		-		-				
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10									
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60									

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

З метою більш ефективної активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності та основи теорії соціальної роботи» можуть використовуватись: оглядові лекції, лекції з проблемних питань, робота в малих групах, семінари-дискусії, ділові ігри, презентації, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки тощо.

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод "вибуху", метод природних наслідків і трудовий метод.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бойко М.Д. Соціальний захист: Навч. посіб. – К.: «Олан», 2004. – 312 с.
2. Докаш В. І. Вступ до спеціальності «Соціальне забезпечення»: навч. посібник / В.І. Докаш – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 352 с.
3. Дубич К.В. Вступ до соціальної допомоги : навчальний пос. / К.В. Дубич. – К.: Видавний дім «Слово», 2015. – 224 с.
4. Дьяченко В. Концептуальні засади реформування системи соціальних послуг в Україні / В. Дьяченко // Соціальна політика і соціальна робота. – 2007. – № 1. – С. 5–16.
5. Європейська соціальна хартія (переглянута) [Текст]: Хартія РЄ: від 03.05.1996 р., №163 // Відом. Верхов. Ради України. – 2007. – №51.
6. Європейський кодекс соціального забезпечення [Текст]: прийнятий Радою Європи 16.04.1964 р. // [Електрон. ресурс]. - Режим доступу <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
7. Загальнообов'язкове соціальне страхування та пенсійне забезпечення (у цифрах і фактах) [Електронний ресурс]// Режим доступу: http://pension.kiev.ua/files/mlsp_bookletjune2006.pdf
8. Концепція соціального забезпечення населення України. Схвалена постановою Верховної Ради України від 21. 12. 1993 р. //Відомості ВР України. - 1994. - № 6. - С. 31.9. Право соціального забезпечення України: підруч.[для студ.юрид.спец.вищ.навч.закл./П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, Синчук та ін.] /за ред. П.Д.Пилипенка. 3-е вид., переробл. і доповн. – К.: Ін Юре, 2010. – 564 с.
10. Синчук С.М., Бурак В.Я. Соціальний захист: Навч. посіб. / За ред. С.М. Синчук. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 318с.
11. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
12. Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: Нвч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с

Допоміжна

1. Аналіз ефективності і соціальної справедливості діючої в Україні системи надання пільг населенню» (за результатами швидкого обстеження), РВПС України, НАНУ України, 2000 р.

2. Журба І.О. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Вступ до фаху» для здобувачів освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» усіх форм навчання/ [Упоряд. : Журба І.О.] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 18 с.

3. Калашников С.В. Теоретичні аспекти формування соціальної сфери в сучасних економічних умовах / С.В. Калашников // Ефективна економіка. – 2016. – № 1. – 47 с.

4. Кірюню Т.М. Державне фінансове забезпечення соціальної сфери: [монографія] / За ред. д.ф, проф. Т.М. Кір'ян – К.: В-во Чабаненко Ю., 2016. – 398 с.

5. Півняк Г.Г. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, суспільства. Монографія у 2-х томах. Том II / за ред. Г.Г. Півняка // МОНУ, Нац. гірн. ун-т. – Д.: НГУ, 2015. – 408 с.

6. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянуто) [Текст]: Закон України від 14.09.2006 р., №137-V // Відомості Верхов. Ради України, – 2006. – № 43. – Ст. 418 Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/la/v>.

7. Хлод Н.М. Розподіл доходів та бідність у перехідних економіках: монографія / Н. Холод. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – 57 с.

8. Щодо вдосконалення пенсійного законодавства в Україні. Аналітична записка Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1830>

9. Ярошенко І. С. Система соціального захисту в Україні: шлях до реформування // 3б. наук. праць «Правове регулювання економіки». – 2000. – № 1. – С. 203-212.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. Сайт Президента України. -[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua>.

3. Урядовий портал. Сайт Кабінету Міністрів України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua>.

4. Правознавець. Електронна бібліотека юридичної літератури. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravoznavec.com.ua>.

5. Радник. Український юридичний портал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radnuk.info>.

6. Vuzlib. Економіко-правова бібліотека. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vuzlib.net>.

9. <http://www.minfin.com.ua>

10. <http://www.pfu.gov.ua/>

11. <http://www.ukrstat.gov.ua>

